

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Eugenia Andreev,
reprezentată de avocata Cristina Lungu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Eugenia Andreev împotriva lui Sergiu Botnari, intervenient accesoriu Petru
Siminițchi cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate în proces
civil anterior,

împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Bălți

*(Dosarul nr. 2ra-1238/23
NR. PIGD 2-22122899-01-2ra-05092023)*

Recurs declarant până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art. 432 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Judecătoria Edineț, sediul Central, jud. – G. Bîrsan
Curtea de Apel Bălți, jud. – S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

19 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursului declarat de Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 august 2022, prin intermediul oficiului postal, Eugenia Andreev, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Botnari cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate în proces civil anterior (f. d. 1-4).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta Eugenia Andreev, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a indicat că la 07 noiembrie 2019, Sergiu Botnari, reprezentat de avocatul Vasile Istratii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Edineț și Eugeniei Andreev cu privire la stabilirea hotarului dintre sectoarele de teren aferente.

3. Prin hotărârea din 12 martie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Botnari, ca neîntemeiată. S-a încasat de la Sergiu Botnari în beneficiul Eugeniei Andreev cheltuielile de judecată suportate, sub forma cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 de lei.

4. A indicat că la 09 aprilie 2021, Sergiu Botnari, reprezentat de avocatul Vasile Istratii, a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

5. Prin decizia din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Sergiu Botnari, reprezentat de avocatul Vasile Istratii și menținută hotărârea primei instanțe.

6. Prin decizia din 13 iulie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Sergiu Botnari, reprezentat de avocatul Vasile Istratii și menținută decizia din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, corectată prin încheierea din 31 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți.

7. Reclamanta a precizat că, în cadrul procesului indicat supra a fost reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu.

8. La examinarea cauzei în instanța de apel, Eugenia Andreev a suportat cheltuieli suplimentare, drept dovadă este bonul de plată seria DAA nr. 13760107 din 17 mai 2021, în original în sumă de 5 000 de lei, pentru cheltuielile de asistență juridică, în instanța de apel. Luând în considerare faptul că, Eugenia Andreev a suportat cheltuieli de asistență juridică în cadrul instanței de apel, fiind asistată pe tot parcursul procesului de judecată de avocat, iar problema cheltuielilor de judecată nu a fost soluționată până în prezent a decis să sesizeze instanța de judecată.

9. Reclamanta a afirmat în cerere că, cheltuielile pentru asistența juridică suportate fac parte din cheltuielile de judecare a cauzei, totodată a explicat că, bonul de plată pentru asistența juridică este semnat de tatăl reclamantei, Petru Siminițchi deoarece Eugenia Andreev a fost în imposibilitate de a se prezenta personal să încheie contractul de asistență juridică, iar ca reclamanta să fie asistată de un avocat în cadrul cauzei civile, acesta a încheiat contractul de asistență juridică și a achitat serviciile avocatului pentru reclamantă.

10. Chiar dacă bonul de plată pentru asistența juridică este semnat de tatăl reclamantei, aceste cheltuieli sunt suportate de reclamantă, în vederea reprezentării acesteia de către avocatul Ghenadie Odobescu în instanța de apel.

11. Necesitatea și rezonabilitatea cheltuielilor se determină prin faptul acțiunilor întreprinse de avocat - întocmirea și prezentarea în instanță a actelor procedural necesare, urmărirea mersului procesului și realizarea căilor de atac și nu doar participarea în cadrul ședinței de judecată. Caracterul rezonabil al onorariului avocatului a fost stabilit în coraport cu Recomandările privind quantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele judecătorești a cheltuielilor de asistență juridică aprobate de Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

12. Totodată, reclamanta a indicat că pentru a ajunge la un numitor comun la 20 iulie 2022, s-a adresat cu cerere prealabilă către pârât privind soluționarea litigiului pe cale amiabilă, însă nu s-a soluționat cu succes.

13. În drept, reclamanta și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. 94, 96, 121, 130, 166, 167 din Codul de procedură civilă

14. Reclamanta Eugenia Andreev, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a solicitat încasarea de la Sergiu Botnari în beneficiul Eugeniei Andreev suma de 5 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, achitate avocatului pentru acordarea asistenței juridice pentru examinarea cauzei civile anterioare în cadrul instanței de apel (*cauza civilă Sergiu Botnari împotriva Primăriei mun. Edineț și Eugeniei Andreev cu privire la stabilirea hotarului dintre sectoarele de teren aferente*).

15. Prin încheierea din 26 august 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, în conformitate cu art. 67 din Codul de procedură civilă, a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Petru Siminițchi (f. d. 32).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

16. Prin hotărârea din 31 ianuarie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă Eugenia Andreev, ca neîntemeiată. S-a încasat de la Eugenia Andreev în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 150 de lei (f. d. 97, 98-102).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

17. La 31 ianuarie 2023, Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu a declarat apel nemotivat (f. d. 49-50) împotriva hotărârii din 31 ianuarie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, iar la 31 martie 2023, prin intermediul oficiului postal, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral (f. d. 67-72, 73).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

18. Prin decizia din 30 mai 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu și casată parțial hotărârea din 31 ianuarie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, în partea încasării taxei de stat în beneficiul statului. În rest hotărârea, a fost menținută (f. d. 97, 98-102).

19. Fiind investită cu judecarea cauzei, instanța de apel reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale, care guvernează raportul juridic litigios, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și având la bază cumul de probe prezentate de părți, instanța de fond corect a ajuns la concluzia respingerii acțiunii de încasare a cheltuielilor de judecată în beneficiul Eugeniei Andreev pentru judecare în ordine de apel a cauzei la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Botnari împotriva Primăriei mun. Edineț și Eugeniei Andreev cu privire la stabilirea hotarului dintre sectoarele de teren aferente.

20. Totodată, instanțele de judecată au reținut corect că Eugenia Andreeva nu a prezentat probe ce ar indica că suma de 5 000 de lei, ar fi fost achitați Biroului Asociați de Avocați „Odobescu&Partenerii” pentru acordarea asistenței juridice în cadrul unei anumite cauze, examinate în instanța de apel, nefiind, totodată specificat în Raportul, care lipsește, în ce constau serviciile juridice achitate, privind numărul de ore lucrate pe cauza respectivă, descrierea acțiunilor de asistență juridică întreprinse de avocat etc, conform prevederilor pct. pct. 6 și 16 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

21. În atare ordine de idei, instanțele de judecată au fost în imposibilitate să stabilească legătura cauzală dintre cauza civilă examinată la Curtea de Apel Bălți la data de 13 iulie 2022 și suma de 5 000 de lei, indicată în bonul destinat Biroului Asociați de Avocați „Odobescu&Partenerii”, fiind achitați de Petru Șiminițchi (f. d. 28). Or, Petru Șiminițchi nu a fost participant la procesul de judecată „Sergiu Botnari împotriva Primăriei mun. Edineț și Eugenia Andreev cu privire la stabilirea hotarului dintre sectoarele de teren”, fapt care nu a fost confirmat prin careva probe.

22. Mai mult ca atât, instanța de apel a constatat că între Petru Șiminițchi și Biroul Asociați de Avocați „Odobescu&Partenerii”, nu a fost încheiat un contract de angajare a avocatului fapt invocat și în cererea de apel, la fel nu a fost prezentat nici un document sau procură care ar confirma împuternicirea lui Petru Șiminițchi, de a acționa în interesele Eugeniei Andreev în cauza civilă „Sergiu Botnari împotriva Primăriei mun. Edineț și Eugeniei Andreev cu privire la stabilirea hotarului dintre sectoarele de teren”.

23. Totodată, instanțele de judecată corect au constatat că din bonul de plată seria DAA nr.13760107 din 17 mai 2021 nu rezultă litigiul unde Eugenia Andreev este parte, respectiv nu este clar și cert că, Eugenia Andreeva a suportat cheltuieli în sumă de 5 000 de lei, anume pentru examinarea în cadrul instanței de apel a cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de Sergiu Botnari împotriva Primăriei mun. Edineț și Eugenia Andreev cu privire la stabilirea hotarului dintre sectoarele de teren.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

24. La 05 iulie 2023, prin intermediul oficiului postal, Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu, a declarat recurs preliminar împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Bălți, iar la 21 august 2023, prin intermediul oficiului postal, a depus supliment la recurs, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată (f. d. 119-122, 123, 125-130, 131).

SOLICITAREA RECURENTEI

25. În motivarea recursului, recurenta Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit. c), d) din Codul de procedură civilă, care reglementează că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

26. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

27. Completul de judecată conchide că recurenta s-a conformat prevederilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă și a depus în termen recursul, or, copia deciziei motivate a fost notificată reprezentanta recurentei, avocata Cristina Lungu, în mod electronic, la 10 august 2023, fapt

ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 118), iar cererea de recurs a fost depusă la 05 iulie 2023 (f. d. 119-122, 123).

28. La 16 octombrie 2023, în adresa părților au fost expediate copia recursului preliminar și a supliment la recurs declarat de Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data primirii corespondenței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 138).

29. La 10 noiembrie 2023, Sergiu Botnaru, reprezentat de avocatul Dmitrii Gubceac a depus referință la recursul declarat de Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu, solicitând de a declara recursul inadmisibil cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond. Totodată a solicitat încasarea de la Eugenia Andreeva în beneficiul său cheltuielile de judecată suportate în instanțele de judecată în mărime de 3 500 de lei, conform bonului de plată (f. d. 139-142).

30. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Petru Siminițchi nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

31. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consider inadmisibilă în cazul în care:a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432alin. (2), (3) și (4).”

32. Art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consider că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la process căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

33. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare din 01 septembrie 2023):

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

35. Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

36. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu, împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Bălți, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele

invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs), enunțate la pct. 32 din prezenta încheiere.

38. Verificând motivele de casare, invocate în recursul declarat de Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu cad sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

39. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

40. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

43. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

44. Cu referire la cerința intimatului din referința depusă de Sergiu Botnaru, reprezentat de avocatul Dmitrii Gubceac, la 10 noiembrie 2023 prin care a solicitat compensarea de la Eugenia Andreeva în beneficiul său cheltuielile de judecată suportate în instanțele de judecată în mărime de 3 500 de lei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că legiuitorul nu acordă instanței de recurs, la etapa examinării admisibilității cererii de recurs, dreptul de a soluționa și alte chestiuni, inclusiv cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

45. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursul declarat de Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu, ca fiind inadmisibil.

46. Ținând cont de cele expuse *supra*, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul declarat de Eugenia Andreev, reprezentată de avocata Cristina Lungu, împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni